

Wersja skrócona Standardów Ochrony Małoletnich

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.	str. 2
2. Co to jest krzywdzenie?.....	str. 3-4
3. Zasady bezpiecznej relacji personel - dziecko.	str. 5-6
4. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniem w sieci Internet oraz utrwalanymi w innej formie.	str. 7
5. Zasady ochrony wizerunku dziecka/ucznia.	str. 8
6. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka?	str. 9 -11
7. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia ucznia.	str. 12-13
8. Procedury postępowania wobec dziecka krzywdzonego przez rówieśników.	str. 14
9. Ważne telefony o zasięgu łódzkim i ogólnopolskim.	str. 15
10. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających małoletniemu.	str.16
11. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.	str. 17

WSTĘP

Wszystkie dzieci mają prawo do jednakowej ochrony przed wszelkimi rodzajami krzywdzącego zachowania. Ochrona dzieci przed przemocą jest obowiązkiem każdego pracownika szkoły (pedagogicznego, niepedagogicznego, praktykanta, wolontariusza, stażysty) oraz rodziców.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w naszej szkole dokumentami: Statut szkoły, Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny oraz obowiązującymi przepisami prawa:

1. Ustawa dnia 14 grudnia 2016 r. - prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 900 1672, 1718).
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1762, z 2022r. poz. 935, 1116, 1700, 1730, z 2023r. 641).
3. Art. 22 ust. 1 oraz Art. 22 ust. 12 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj.. Dz. U. z 2022r. poz. 1510,1700, 2140, z 2023r. poz. 240, 641).
4. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tj.. Dz. U. z 2022r. poz. 530).
5. Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (tj.. Dz. U. z 2021r. poz. 1709, z 2022r. poz. 1700, 1933.).
6. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj.. Dz. U. z 2023r. poz.1304, 1606).
7. Ustawa z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023r. po. 1606).
8. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. z 2023r. poz. 1615).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie po zmianach ustawą z dnia 9 marca 2023r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj.. Dz.U. z 2021r. poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” (Dz. U. 2023r. poz. 1870).
11. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r., art.2 pkt.2.

CO TO JEST KRZYWDZENIE?

Dokument ten reguluje procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje w określony procedurami sposób postępowania. Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o krzywdzeniu dziecka, należy to rozumieć jako popełnienie czynu zabronionego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.

1. Krzywdzeniem jest:

- przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne;
- przemoc psychiczna emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;
- przemoc seksualna – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas;
- przemoc domowa - przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny;
- zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego;
- alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- znęcanie - może polegać na: obrzucaniu wyzwiskami, umyślnym wykluczaniu osoby z grup, rozgłaszaniu plotek, zabieraniu nie swoich rzeczy bez pozwolenia, kopaniu, popychaniu, uderzaniu, mówieniu przykrych rzeczy, wysyłaniu złśliwych smsów, wykorzystywaniu Internetu do zastraszania i wielu innych przejawach agresji.

2. Wprowadzane Standardy ochrony małoletnich zobowiązują nas do:

- prowadzenia rygorystycznych zasad ochrony dzieci poprzez systemy i procedury obowiązujące wszystkich naszych pracowników;
- skutecznego zarządzania pracownikami poprzez nadzór, wsparcie i szkolenia;
- dokonania wszystkich niezbędnych kontroli pracowników podczas rekrutacji;
- doceniania, poszanowania i słuchania dzieci;
- przestrzegania polityki zero tolerancji wobec znęcania się;
- wymiany informacji o ochronie dzieci i dobrych praktykach z pracownikami, dziećmi oraz rodzicami/opiekunami;
- dzielenia się informacjami na temat problemów lub zgłoszeń o przemocy wobec dzieci z kompetentnymi organami, takimi jak organizacje zajmujące się przemocą wobec dzieci i/lub szkołami, gdzie uczęszczają dzieci i/lub policją;
- dzielenia się informacjami na temat problemów dzieci z rodzicami/opiekunami, oferowania porad i wsparcia.

ZASADY BEZPIECZNEJ RELACJI PERSONEL - DZIECKO

1. Pracownicy szkoły:

- szanują godność ucznia jako osoby: akceptują go, uznają jego prawa, rozwijają samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwalają mu wyrażać własne poglądy;
- pamiętają, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, szanują ich prawa oraz wspomagają w procesie wychowania;
- poprzez działania pedagogiczne i własną postawę wspomagają ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia oraz czynią go współuczestnikiem i współtwórcą tego procesu;
- uczą ucznia odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
- uczą współdziałania i współżycia w grupie, poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa.

2. Stosunek pracowników do ucznia cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.

3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.

4. Pracownicy szkoły są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważania, czy relacja, komunikat bądź działanie wobec ucznia jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.

Poza opisanymi zasadami pracowników w komunikacji z uczniami obowiązują następujące zasady:

- zachowanie cierpliwości i szacunku;
- przy podejmowaniu decyzji dotyczących ucznia należy go o tym poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania;
- szanowanie praw ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić ucznia, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe;
- jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z uczniem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy;
- nie wolno zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać ucznia. Nie wolno krzyczeć na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa ucznia lub innych uczniów;
- nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek ucznia, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

5. W działaniach z uczniami należy:

- doceniać i szanować wkład uczniów w podejmowane działania, aktywnie ich angażować i traktować równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
- unikać faworyzowania uczniów;
- nie wolno nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- nie wolno utrzymywać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków uczniów, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów;
- nie wolno proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności uczniów;
- nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od ucznia, ani od jego rodziców/opiekunów ucznia. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec ucznia lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzących do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- o wszystkich ryzykownych sytuacjach zauważonych przez pracownika należy powiadomić dyrekcję;
- kontaktować się z uczniami wyłącznie w czasie pracy w celach edukacyjnych lub wychowawczych;
- nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);

6. Kontakt fizyczny z uczniami:

- nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej ucznia;
- nie należy dotykać ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzystojny lub niestosowny;
- trzeba być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań;
- należy zachować szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania;
- podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdy i wycieczki niedopuszczalne jest spanie z uczniem w jednym pokoju.

PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIEM W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALANYMI W INNEJ FORMIE

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu personelowi i uczniom w czasie zajęć i po za nimi.
2. W szkole podejmowane są działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności poprzez zainstalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego.
3. Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
4. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
5. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do obowiązków tej osoby należy:
 - zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
 - aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu;
 - przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które organizuje dla ucznia rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
6. Istnieje regulamin korzystania z Internetu przez uczniów oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
7. W przypadku dostępu do Internetu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
8. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z uczniami cykliczne spotkania dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
9. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA/UCZNIA

1. Szkoła, uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Pracownikowi instytucji nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna ucznia.
3. W celu uzyskania zgody opiekuna ucznia na utrwalanie wizerunku ucznia pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem ucznia i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna ucznia bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek ucznia stanowi jedynie szczegół całości takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku ucznia nie jest wymagana.
5. Wszystkie osoby niebędące pracownikami szkoły, a utrwalające wizerunek uczniów na nośnikach, zobowiązane są do niewykorzystywania ich w celach niezgodnych z prawem.
6. Upublicznienie przez pracownika instytucji wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-video) wymaga pisemnej zgody opiekuna ucznia.
7. Przed utrwaleniem wizerunku ucznia należy ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony ten zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie szkoły w celach promocyjnych, w gazecie lokalnej).
8. Szkoła zapewnia edukację uczniom na temat zasad ochrony ich wizerunku.

JAK ROZPOZNAĆ PRZEMOC WOBEC DZIECKA?

1. Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie, z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem dziecka.

2. Zareaguj, gdy:

- dziecko jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie;
- dziecko kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
- dziecko żebrze;
- dziecko jest głodne;
- dziecko nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
- dziecko nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku;
- dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
- podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., a dziecko często je zmienia;
- pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach wychowania fizycznego;
- dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- dziecko boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu;
- dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
- dziecko osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;
- dziecko ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.);
- dziecko używa środków psychoaktywnych;
- dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. „lepkość” dziecka);
- dziecko moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
- dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu;
- w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu dziecka zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne;
- dziecko jest rozbudzone seksualnie niestosownie do wieku;
- dziecko ucieka z domu;

- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania dziecka;
- dziecko mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza;
- inne...

3. Zwróć uwagę, gdy:

- rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje albo odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka;
- rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka;
- rodzic (opiekun) mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
- rodzic (opiekun) poddaje dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy albo zbyt pobłażliwy, odrzuca dziecko;
- rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami dziecka;
- rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko;
- rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
- rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
- rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie;
- rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby dziecka;
- rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
- rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (na przykład podczas zabawy);
- rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających;
- inne...

4. Jak rozmawiać z dzieckiem krzywdzonym:

- zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy:
 - a) oddzielny pokój;
 - b) z dala od osób postronnych;
 - c) brak pośpiechu;
- przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji dziecka – usiądź lub przykucnij;
- używaj języka zrozumiałego dla dziecka;
- okazuj dziecku szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie;
- bądź cierpliwy – dziecko może zaprzeczać prawdzie;

- nie naciskaj na dziecko – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem;
- unikaj naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć;
- okaż zrozumienie, że niełatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny;
- pochwal za odwagę podjęcia rozmowy, tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi;
- bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach;
- nazwij przemoc – przemocą i pokaż dziecku, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły;
- wesprzyj dziecko – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko je to spotkało, ale wiele dzieci przeżywa podobne problemy;
- wyjaśnij dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić.

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU KRZYWDZENIA UCZNIA

1. W przypadku zauważenia przez pracownika szkoły, opiekuna lub inną osobę, że uczeń jest krzywdzony, osoba ta ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi (do wyboru): wychowawcy/pedagogowi/psychologowi.
2. W przypadku krzywdzenia ucznia na terenie szkoły przez pracownika szkoły lub inną osobę:
 - dyrektor (ewentualnie inne osoby) wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu;
 - dyrektor (ewentualnie inne osoby) w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy uczniowi - na podstawie rozmów:
 - a) z uczniem (w obecności pedagoga lub wychowawcy klasy, który sporządza notatkę z rozmowy);
 - b) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia;
 - c) z podejrzanym o krzywdzenie.
3. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - działań, jakie szkoła podejmuje na rzecz ucznia w celu zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - zdyscyplinowanie krzywdzącego (forma zależy od tego, kim jest krzywdzący, czy pracownikiem szkoły, czy opiekunem ucznia uczęszczającego do szkoły). W przypadku pracownika pedagogicznego konsekwencje wynikają z przepisów Karty Nauczyciela, w przypadku pracownika obsługi z Kodeksu Pracy, do zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa policji łącznie. Jeśli krzywdzącym jest opiekun dziecka, konsekwencje mogą być różnorodne, do zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa łącznie;
 - wsparcia, jakie placówka zaoferuje uczniowi;
 - skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy uczniowi, jeżeli istnieje taka potrzeba;
4. W przypadku krzywdzenia ucznia na terenie i poza terenem szkoły przez opiekuna lub inną osobę:
 - dyrektor wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu;
 - dyrektor w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy uczniowi — na podstawie rozmów:
 - a) z uczniem (w obecności pedagoga lub wychowawcy klasy, który sporządza notatkę z rozmowy);
 - b) ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia;
 - c) z podejrzanym o krzywdzenie.
5. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - działań, jakie szkoła podejmuje w celu zapewnienia bezpieczeństwa ucznia, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;

- wsparcia, jakie szkoła zaoferuje uczniowi;
 - skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
6. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca ucznia, dyrektor, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej jako: zespół interwencyjny);
 7. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy uczniowi, spełniający wymogi określone w pkt. 3 i pkt. 4, na podstawie opisu sporządzonego przez dyrektora (ewentualnie innych osób) oraz informacji uzyskanych przez członków zespołu.
 8. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie ucznia, powołanie zespołu jest obligatoryjne.
 9. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
 10. Plan pomocy uczniowi jest przedstawiany przez dyrektora (ewentualnie inne osoby) rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
 11. Wychowawca klasy monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutków względem ucznia.
 12. Dyrektor informuje rodziców/opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interwencyjnego.
 13. Po poinformowaniu rodziców przez dyrektora (zgodnie z punktem poprzedzającym) dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interwencyjnego.
 14. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
 15. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie ucznia, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów ucznia na piśmie.
 16. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji. Kartę załącza się doteczki ucznia znajdującej się u pedagoga szkolnego.
 17. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych przyjęły informacje o krzywdzeniu ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC DZIECKA KRZYWDZONEGO PRZEZ RÓWIEŚNIKÓW

1. W przypadku gdy dziecko doświadcza lub mamy podejrzenie, że dziecko doświadcza jednorazowo przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (np. niestosowne komentarze) należy:
 - zadbać o bezpieczeństwo dziecka;
 - odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - dokonać analizy sytuacji poprzez uzyskane wyjaśnienia obydwu stron oraz świadków zdarzenia;
 - należy zaprosić rodziców/opiekunów na indywidualne rozmowy.
2. W przypadku powtarzającej się przemocy należy powiadomić sąd rodzinny, wysyłając wniosek (załącznik do niniejszego dokumentu) o wgląd w sytuację rodziny.
3. W przypadku gdy dziecko doświadcza ze strony rówieśnika przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, molestowania lub/i zagrożone jest jego życie:
 - należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka;
 - odseparować od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - przeprowadzić rozmowę z rodzicami, opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
 - równolegle należy powiadomić sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

WAŻNE ADRESY I TELEFONY O ZASIĘGU ŁÓDZKIM ORAZ OGÓLNOPOLSKIM

Celem pomocy dla rodzin, w których występuje zjawisko przemocy, Prezydent Miasta Łodzi powołał Zespół Interwencyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem wspomnianego Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na szczeblu samorządu terytorialnego. W każdym Wydziale Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi powołano stanowiska ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których także można zgłosić się o pomoc w godzinach działania urzędu:

- I Wydział Pracy Środowiskowej, ul. Kutrzeby 16 – tel. 42 207 14 57,
- II Wydział Pracy Środowiskowej, ul. Grota-Roweckiego 30 – tel. 42 677 15 53 wew. 20,
- III Wydział Pracy Środowiskowej, ul. Będzińska 5 – tel. 42 684 44 81 wew. 30 lub 35,

Pozostałe pomocne numery telefonu dla osób dotkniętych przemocą:

- Miejski nr telefonu dla ofiar przemocy przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej 800 112 800
 - Telefon Zaufania - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
 - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie tel. 800 120 002 ;
 - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123;
 - Telefon przeciwpromocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88);
 - Centrum Praw Kobiet – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
 - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111;
 - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12;
 - Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” – tel. 800 120 148 ;
 - Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża – tel. (22) 230 22 07;
5. Prokuratura Okręgowa w Łodzi, ul. Kilińskiego 152 – można tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.

6. Komisariaty Policji Komendy Miejskiej Policji w Łodzi:

- I KMP, ul. Sienkiewicza 28/30;
- II KMP, ul. Ciesielska 27;
- III KMP, ul. Armii Krajowej 33;
- IV KMP, ul. Kopernika 29/31;
- V KMP, ul. Organizacji WiN 60;
- VI KMP, ul. Wysoka 45;
- VII KMP, ul. 3 Maja 43;
- VIII KMP, ul. Wólczańska 250. Podczas wizyty w komisariacie można złożyć zawiadomienie o przestępstwie i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.

7. Sąd :

- Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VII i VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich, al. Kościuszki 107/109;
- Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, V Wydział Rodzinny i Nieletnich, ul. Kopcińskiego 56. W sądach można złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioszek dotyczący spraw opiekuńczych wobec dzieci.

8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi:

- Łódź-Bałuty, Łódź-Śródmieście, Łódź-Widzew - ul. Zachodnia 47, pokój: 113, I piętro;
- Łódź-Polesie, Łódź-Górna - ul. Krzemieniecka 2b, pokój: 114, I piętro.

SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH MAŁOLETNIEMU

1. W trakcie realizacji standardów ochrony małoletnich wytwarzane i gromadzone są następujące dokumenty:
 - notatki służbowe sporządzane przez osoby, które zauważyły, że uczeń jest krzywdzony (przekazywane dyrektorowi);
 - notatki służbowe z rozmów z uczniem, ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia oraz podejrzanym o krzywdzenie sporządzane przez dyrektora;
 - plan pomocy dziecku;
 - protokoły oraz inne dokumenty zespołu interwencyjnego, zwłaszcza sporządzany przez zespół plan pomocy uczniowi;
 - pisemne zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka do policji, prokuratury;
 - formularz „Niebieska Karta”;
 - wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu;
 - pisemna korespondencja z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia;
 - karta interwencji;
 - ankiety z audytu wewnętrznego wraz z opracowaniem wyników;
 - wnioski z audytu (w protokole zebrań rady pedagogicznej);
 - projekty zmian w dokumencie;
 - zarządzenie dyrektora w/s zmian w dokumencie.
2. Wytwarzane i gromadzone dokumenty wymienione w pkt. 1 są przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp osobom nieuprawnionym zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt w zakresie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji dotyczącej pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zwłaszcza w teczkach uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
3. Zarządzenia dyrektora oraz zgromadzone w trakcie audytu wewnętrznego dokumenty przechowuje się w **sekretariacie szkoły**.

ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Udostępnianie i upowszechnianie Standardów ochrony dzieci wśród rodziców, opiekunów prawnych i dzieci ma różny charakter i odbywa się w następujących formach:

- informowanie za pośrednictwem komunikatów wywieszonych na tablicach ogłoszeń w szkole oraz na stronie internetowej szkoły;
- informowanie rodziców na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym o treści obowiązującego dokumentu;
- przekazywanie dokumentu wraz ze zmianami Radzie Rodziców i Samorządowi Uczniowskiemu;
- zapoznanie uczniów z dokumentem przez wychowawców na zajęciach z wychowawcą;
- uwzględnianie w programie wychowawczo – profilaktycznym organizacji szkoleń i warsztatów dla rodziców i uczniów;
- informowanie Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego o wynikach audytu wewnętrznego, wnioskach i sposobach ich wdrażania;
- włączenie przedstawicieli Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego do projektowania zmian w dokumencie;
- zaplanowanie i prowadzenie zajęć z wychowawcą nt. praw dziecka, ich ochrony oraz sposobów reagowania.